

Πρεσβεία της Ελλάδος στην
Λισσαβόνα
Γραφείο Οικονομικών και
Εμπορικών Υποθέσεων

Δελτίο Οικονομικών και
Επιχειρηματικών Ειδήσεων
Πορτογαλίας, Αύγουστος-
Σεπτέμβριος 2013

Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

 Σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Πορτογαλίας, **κατά το δεύτερο τρίμηνο 2013, το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 1,1%**, σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Ωστόσο, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2012, καταγράφεται ύφεση της τάξης του 2% (έναντι -4,1% το προηγούμενο τρίμηνο). Η **επιβράδυνση της ύφεσης** οφείλεται στην **μικρότερη συρρίκνωση των επενδύσεων**, ειδικά στον κλάδο των κατασκευών, αλλά, κυρίως, στην σημαντική **αύξηση των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών**. Πρόκειται για το **πρώτο σημάδι ανάκαμψης μετά από δέκα διαδοχικά τρίμηνα ύφεσης**, επίδοση που ξεπέρασε και τις πιο αισιόδοξες προβλέψεις ανάκαμψης που κυμαίνονταν από 0,3 έως 0,6%. Παράλληλα, η Κρατική Στατιστική Υπηρεσία αναθεώρησε την ύφεση του πρώτου τριμήνου 2013, σε όρους ετήσιους, σε -4,1%, έναντι αρχικών προσωρινών στοιχείων -3,9%.

 Στα τέλη Αυγούστου, σε **δημοπρασία εντόκων γραμματίων 12μηνης και 3μηνης προθεσμίας εξόφλησης**, η Πορτογαλία άντλησε από τις διεθνείς χρηματαγορές **1 δις ευρώ**, με υποχώρηση των επιτοκίων δανεισμού. Συγκεκριμένα, αντλήθηκαν 700 εκ. ευρώ σε 12μηνα ομόλογα, με επιτόκιο 1,619%, έναντι 1,72% της αντίστοιχης προηγούμενης δημοπρασίας. Σύμφωνα με τον Πορτογαλικό Οργανισμό Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, η ζήτηση υπερκαλύφθηκε σε ποσοστό 215%. Αντίθετα, ελαφρώς υψηλότερο ήταν το επιτόκιο για τα ομόλογα τρίμηνης διάρκειας, αξίας 300 εκ. ευρώ, ήτοι 0,766% έναντι 0,743% τον περασμένο Απρίλιο, η ζήτηση των οποίων επίσης υπερκαλύφθηκε.

Επίσης, στις 18 Σεπτεμβρίου εξεδόθησαν **έντοκα γραμμάτια 18μηνης και 3μηνης προθεσμίας εξόφλησης** και αντλήθηκαν από τις διεθνείς χρηματαγορές συνολικά **1,25 δις ευρώ**, με επιτόκιο **υψηλότερο κατά 40% και πλέον του αντίστοιχου στις τελευταίες δημοπρασίες**. Συγκεκριμένα, αντλήθηκαν 750 εκ. ευρώ, με έκδοση 18μηνων τίτλων, απόδοσης 2,293%, έναντι 1,6% τον περασμένο Ιούνιο. Επίσης, αντλήθηκαν 500 εκ. ευρώ, από δημοπρασία τίτλων 3μηνης ωρίμανσης, με επιτόκιο 1,081%, υψηλότερο κατά 41% σε σχέση με το ήδη αυξημένο επιτόκιο στην αντίστοιχη δημοπρασία του περασμένου Αυγούστου. Σύμφωνα με τον Πορτογαλικό Οργανισμό Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, η ζήτηση ήταν διπλάσια της

προσφοράς, ωστόσο μικρότερη σε σχέση με τις προηγούμενες δημοπρασίες.

Πάντως, μετά από αυξομειώσεις των **επιτοκίων δεκαετών ομολόγων** του πορτογαλικού δημοσίου και παραμονή τους σε επίπεδα άνω του ψυχολογικού ορίου του 7%, στο τέλος του Σεπτεμβρίου τα **spreads υποχώρησαν κάτω από 6,8%**.

 Στο πλαίσιο της ευθυγράμμισης του ασφαλιστικού ταμείου των δημοσίων υπαλλήλων (CGA) με τον ασφαλιστικό φορέα των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα (Segurança Social), η πορτογαλική κυβέρνηση ενέκρινε νομοσχέδιο που περιλαμβάνει δέσμη μέτρων για την **σύγκλιση των συντάξεων σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα**, τα οποία αφορούν επιγραμματικά:

- **Περικοπή κατά 10% όλων των συντάξεων άνω των 600 ευρώ**, από 01.01.2014. Εξαιρούνται οι συνταξιούχοι 75 ετών και άνω, για τους οποίους το όριο της ελάχιστης σύνταξης ορίζεται σε 750 ευρώ και αυξάνεται κατά 150 ευρώ για κάθε πενταετία επιπλέον ηλικίας τους. Επίσης εξαιρούνται οι συντάξεις αναπηρίας και άλλες ειδικές συντάξεις μελών των Ενόπλων Δυνάμεων, καθώς και οι συντάξεις επιζώντων συζύγων κάτω των 419,22 ευρώ.
- Παύση από το 2014 της ισχύος κανόνων που αναγνωρίζουν προσαυξημένο χρόνο υπηρεσίας. Το μέτρο δεν αφορά προσαυξημένο χρόνο υπηρεσίας που έχει αναγνωρισθεί έως το 2013.
- Μείωση του ποσοστού υπολογισμού της σύνταξης από 89% σε 80% επί του τελευταίου μισθού του 2005, για τα έτη υπηρεσίας προ του 2005.
- Άρση της δυνατότητας επιλογής σύνταξης έναντι μισθού, για συνταξιούχους που νόμιμα απασχολούνται στον δημόσιο τομέα. Εν λόγω μέτρο θα εφαρμοσθεί για μελλοντικές αποδοχές. (Σημειώνεται ότι από το 2011 δημόσιοι υπάλληλοι που παράλληλα ελάμβαναν και σύνταξη από άλλη, προτέρα, απασχόληση πάλι στο Δημόσιο, υποχρεούνται να επιλέξουν ανάμεσα στη σύνταξη και τον μισθό).

Σύμφωνα με τον Πορτογάλο Υφυπουργό Δημόσιας Διοίκησης, εν λόγω μέτρα θα εφαρμοσθούν στα 2/3 των συνταξιούχων του πορτογαλικού δημοσίου, ήτοι 350.000 συνταξιούχους, και θα έχουν ως αποτέλεσμα την **εξοικονόμηση 4,4δισ ευρώ**. Σημειώνεται δε ότι, σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, το 21% των συνταξιούχων του πορτογαλικού δημοσίου λαμβάνουν συντάξεις κάτω των 500 ευρώ, ενώ η μέση σύνταξη στον δημόσιο τομέα ανέρχεται σε 1.271 ευρώ, υπερδιπλάσια της μέσης σύνταξης του ιδιωτικού τομέα.

 Επιβράδυνση κατέγραψε το δεύτερο τρίμηνο 2013 ο **δείκτης βιομηχανικής παραγωγής** της Πορτογαλίας, αυξημένος μεν κατά 3% σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο 2012, αλλά μειωμένος κατά 1,2%, σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο.

 Μετά την δημοσίευση των στοιχείων της Eurostat, έρχεται και η Πορτογαλική Κρατική Στατιστική Υπηρεσία να επιβεβαιώσει τα θετικά σημάδια στην πορτογαλική αγορά εργασίας. Το δεύτερο τρίμηνο 2013, **η ανεργία κατέγραψε μείωση κατά 1,3%, σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο, ανερχόμενη σε 16,4%**. Οι άνεργοι ανέρχονται σε 886 χιλιάδες, λιγότεροι κατά 66 χιλιάδες, σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο, αλλά περισσότεροι κατά 59 χιλιάδες σε σχέση με τον Ιούνιο 2012 (+1,4%). Αν και ανωτέρω επίδοση ενδεχομένως οφείλεται σε εποχιακούς λογούς που συνδέονται με την έναρξη της τουριστικής περιόδου, σημειώνεται ότι η ανεργία μειώθηκε σε όλες τις περιφέρειες της Πορτογαλίας, ενώ η μεγαλύτερη μείωση κατεγράφη στο Algarve της Νότιας Πορτογαλίας (-3,6%). Αλλά και σε ετήσια βάση, στο Algarve, την πλέον τουριστική περιφέρεια της Πορτογαλίας, η ανεργία μειώθηκε κατά μισή ποσοστιαία μονάδα. Σε επίπεδο κλάδων, και σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο, οι άνεργοι μειώθηκαν τόσο στον τομέα των υπηρεσιών (-5,4%), όσο και στον κλάδο

βιομηχανίας/κατασκευών (-7,5%) καθώς και στην γεωργία (-24%).

 Σύμφωνα με δημοσιευθέντα στατιστικά στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Πορτογαλίας, κατά το δεύτερο τρίμηνο 2013, οι πορτογαλικές εξαγωγές και εισαγωγές αγαθών αυξήθηκαν κατά 6,3% και 2,1%, αντίστοιχα, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο 2012, με αποτέλεσμα την συρρίκνωση του εμπορικού ελλείμματος κατά 424 εκ. ευρώ και τη **βελτίωση του ποσοστού κάλυψης εισαγωγών από εξαγωγές κατά 3,3 ποσοστιαίες μονάδες, σε 85,9%**.

Σε σχέση με τον Ιούνιο 2012, τον περασμένο Ιούνιο οι πορτογαλικές εξαγωγές μειώθηκαν κατά 1,2%, κυρίως λόγω της μείωσης των εξαγωγών προς χώρες της ΕΕ στις κατηγορίες οχήματα&δουλικά μεταφορών και προϊόντα ένδυσης. Τον ίδιο μήνα, οι πορτογαλικές εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 0,9%, κυρίως λόγω της αύξησης εισαγωγών καυσίμων από Τρίτες Χώρες. Αντίθετα, σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, τόσο οι εξαγωγές όσο και οι εισαγωγές συρρικνώθηκαν, κατά 7,7% και 6,1%, αντίστοιχα. **Σε όρους εξαμήνου, οι πορτογαλικές εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 3%, ενώ οι εισαγωγές μειώθηκαν κατά 2,4%, με αποτέλεσμα τη συρρίκνωση του εμπορικού ελλείμματος κατά 25%, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο 2012.**

 Κατά το πρώτο 6μηνο 2013, ο όγκος εμπορίου αγαθών Ελλάδος-Πορτογαλίας αυξήθηκε κατά 11%, χάρις, τόσο στην **αύξηση των ελληνικών εξαγωγών στην Πορτογαλία κατά 12%, σε 176 εκ. ευρώ**, όσο και στην αύξηση των πορτογαλικών εξαγωγών στην Ελλάδα (+9%). Το εμπορικό ισοζύγιο, κατά το πρώτο 6μηνο, παρέμεινε ελλειμματικό εις βάρος της Ελλάδος, με έλλειμμα της τάξης των 36 εκ. ευρώ, αυξημένο κατά 3,7%, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο 2012. Η αύξηση των ελληνικών εξαγωγών οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στην αύξηση των εξαγωγών ορυκτών καυσίμων. Επίσης, αύξηση κατεγράφη στις ελληνικές εξαγωγές στην Πορτογαλία στις κατηγορίες: είδη κλωστοϋφαντουργίας (+19%), κοινά μέταλλα και τεχνουργήματα αυτών (+24%), μηχανές και συσκευές ηλεκτρικές (+15%). Όσον αφορά τις πορτογαλικές εξαγωγές στην Ελλάδα, η αύξηση επίσης οφείλεται κυρίως στις εξαγωγές ορυκτών καυσίμων κατά 80%, καθώς και στην αύξηση στις κατηγορίες: πολτοί από ξύλο, χαρτί (+39%), πλαστικά (+20%), κοινά μέταλλα και τεχνουργήματα αυτών (+6%)

B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

 Ο πορτογαλικός όμιλος **INAPA**, ο οποίος κατέχει την 4^η θέση στην ευρωπαϊκή αγορά στην πώληση και διανομή χαρτιού (για χρήση γραφείου και γραφιστικής), **εξαγόρασε την τουρκική Korda**, την δεύτερη μεγαλύτερη εταιρεία του κλάδου στην Τουρκία. Σύμφωνα με τον Πρόεδρο της INAPA, η Τουρκία συγκαταλέγεται ανάμεσα στις πλέον δυναμικές αγορές για την αγορά χάρτου και αναπτύσσεται με υψηλούς ρυθμούς. Εν λόγω εξαγορά πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του στρατηγικού επιχειρησιακού σχεδίου της INAPA για τα έτη 2013-2015, με στόχο την είσοδο με εξέχουσα θέση σε δυο νέες αγορές και την ενίσχυση της διεθνούς θέσης της εταιρείας.

 Σύμφωνα με τον Δείκτη Βιωσιμότητας Dow Jones (διεθνώς αναγνωρισμένη κατάταξη στον τομέα της βιωσιμότητας), **4 πορτογαλικές εταιρείες αναδείχθηκαν μεταξύ των πλέον βιώσιμων εταιρειών παγκοσμίως**. Πρόκειται για την τράπεζα Banco Espirito Santo, την πρώτη πορτογαλική τράπεζα που συγκαταλέγεται στην εν λόγω κατάταξη, και τρεις ακόμα

 Σύμφωνα με τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας Πορτογαλίας, για την **τουριστική κίνηση** έως τον Ιούλιο, τα έσοδα από τις κρατήσεις ξενοδοχείων από αλλοδαπούς τουρίστες αυξήθηκαν κατά 6,7%, στο επίπεδο των 4,6 εκ. ευρώ. Μόνο τον περασμένο Ιούλιο, οι αφίξεις τουριστών υπολογίζονται σε ένα εκατομμύριο, προερχόμενοι κυρίως από Βρετανία και

εταιρείες που διατήρησαν ή ακόμα και βελτίωσαν την κατάταξή τους, και συγκεκριμένα την EDP (παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας), την GALP (πετρέλαιο, φυσικό αέριο) και την PT (τηλεπικοινωνίες).	Γερμανία. Σημειώνεται δε η δυναμική των αφίξεων από τις ΗΠΑ, οι οποίες κατέγραψαν αύξηση κατά 20%. Η τουριστική βιομηχανία συνεισφέρει 10% στο Ακαθάριστο Εγχώριο προϊόν της Πορτογαλίας.
 Το Algarve της Πορτογαλίας ανακηρύχθηκε ο καλύτερος προορισμός παραλίας στην Ευρώπη (beach destination), σύμφωνα με τα αποτελέσματα του 20 ¹⁵ ετήσιας απονομής ταξιδιωτικών βραβείων « World Travel Awards » που πραγματοποιήθηκε στην Αττάλεια της Τουρκίας, στα τέλη Αυγούστου. Επίσης, η Πορτογαλία κέρδισε το βραβείο καλύτερου προορισμού golf , διαγωνιζόμενη με την Αγγλία, την Γαλλία, την Γερμανία, την Ιρλανδία, την Σκωτία και την Ισπανία. Η Λισσαβόνα, τέλος, κέρδισε, και πάλι μετά από δυο χρόνια, το βραβείο του καλύτερου προορισμού ολιγοήμερων διακοπών «city break» .	
 Ο Όμιλος Teleperformance επένδυσε 4εκ. ευρώ στην Πορτογαλία, για την επέκταση των δραστηριοτήτων του με την εγκαίνιαση του έκτου κέντρου της για Διαχείριση Πελατειακών Σχέσεων και τη δημιουργία 1.400 νέων θέσεων εργασίας.	
 Η Πορτογαλική Αρχή Ανταγωνισμού ενέκρινε την συγχώνευση των πορτογαλικών εταιρειών τηλεπικοινωνιών Zon-Lusomundo και Optimus , δίνοντας το πράσινο φως για την ολοκλήρωση της συγχώνευσης, από την οποία θα προκύψει νέα εταιρεία με μερίδιο 28% της πορτογαλικής αγοράς και τζίρο 1,6δισ ευρώ.	
 Η μεγαλύτερη πορτογαλική εταιρεία τηλεπικοινωνιών Portugal Telecom ανακοίνωσε ότι πρόκειται να συγχωνευθεί με την βραζιλιανή Oi SA . Η νέα εταιρεία θα έχει την έδρα της στην Βραζιλία, θα καλύπτει πληθυσμιακά 260εκ. κατοίκους με 100εκ. συνδρομές και οι μετοχές της θα ανταλλάσσονται στα χρηματιστήρια Λισσαβόνας, Σάο Πάολο και Νέας Υόρκης.	